

SUGYOS from the PARSHA

Rabbi Moshe Wolvovsky

SUGYA

Lifting a Hand Against a Fellow

Based on Lekutei Sichos, Vol. 31

Moshe to Dasan & Aviram

2:13

וַיֵּצֵא בַיּוֹם הַשֵּׁנִי וַהֲגִה שְׁנַיִם אֲנָשִׁים עִבְרִים
נֹצְעִים וַיֹּאמֶר לְרֵשָׁע לָמָּה תִכֶּה רֵעֶךָ:

He went out on the second day, and behold, two Hebrew men were quarreling, and he said to the wicked one, "Why are you going to strike your friend?"

Rashi

שני אנשים עברים: **Two Hebrew men were quarreling:**

דתן ואבירם Dasan and Aviram.

למה תכה: **Why are you going to strike:**

אף על פי שלא הכהו, נקרא רשע בהרמת
יד:

Although he had not struck him, he is called wicked for [merely] raising his hand.

Thoughts and Actions

Gemarah, Kidushin 39b

שכר מצוה בהאי עלמא ליכא

There is no reward for precepts in this world.

דתניא, רבי יעקב אומר:

For it was taught: Rabbi Yaakov said:

אין לך כל מצוה ומצוה שכתובה בתורה
שמתן שכרה בצדה, שאין תחיית המתים
תלויה בה,

There is not a single precept in the Torah whose reward is [stated] at its side which is not dependent on the resurrection of the dead.

בכיבוד אב ואם כתיב: (דברים ה) למען
יאריכון ימך ולמען ייטב לך, בשילוח הקן
כתיב: (דברים כב) למען ייטב לך והארכת
ימים, הרי שאמר לו אביו עלה לבירה והבא
לי גוזלות, ועלה לבירה ושלח את האם ונטל
את הבנים, ובחזירתו נפל ומת, היכן טובת
ימיו של זה? והיכן אריכות ימיו של זה?

Thus, in connection with honoring parents it is written, "that thy days may be prolonged, and that it may go well with thee." In reference to the dismissal of the nest it is written, "that it may be well with thee, and that thou mayest prolong thy days." Now, if one's father said to him, 'Ascend to the loft and bring me young birds,' and he ascends to the loft, dismisses the dam and takes the young, and on his return falls and is killed - where is this man's happiness and where is this man's prolonging of days?

אלא, למען ייטב לך - לעולם שכולו טוב,
ולמען יאריכון ימך - לעולם שכולו ארוך.

Rather, 'in order that it may be well with thee', means on the day that is wholly good; and 'in order that thy days may be long', on the day that is wholly long.

ודלמא לאו הכי הוה? ר' יעקב מעשה חזא.

ודלמא מהרהרר בעבירה הוה? מחשבה רעה אין הקב"ה מצרפה למעשה...

Yet perhaps there was no such happening? – Rabbi Yaakov saw an actual occurrence.

Then perhaps he was meditating upon a transgression? - Hashem does not combine an evil thought with an [evil] act...

2 ways to understand this Din:

	1	2
THE PROHIBITION	Not an utter prohibition	An utter prohibition
THE STATEMENT	Aggadah	Halacha
IMPLICATION	May serve as witness etc.	Barred from serving as witness etc.

2	1	
איסור גמור	אינו איסור גמור	הבנת האיסור
הלכה	אגדה	הבנת הדין
פסול לעדות ולשבועה	אינו פסול לעדות ולשבועה	תוצאות

Halacha

1) Tur

Choshen Mishpat, Siman 420

אסור לאדם שיכה לחבירו ואם הכהו עובר בלאו שנאמר פן יוסיף ואם הקפידה תורה בהכאת רשע קל וחומר בהכאת צדיק. והמרים ידו על חבירו להכותו אע"פ שלא הכהו נקרא רשע וכל שכן שאסור לחבול בחבירו:

2) Rambam

Rambam, Chovel Umazik, 5:1-2

אסור לאדם לחבול בין בעצמו בין בחבירו. ולא החובל בלבד אלא כל המכה אדם כשר מישראל בין קטן בין גדול בין איש בין אשה דרך נציון הרי זה עובר בלא תעשה שנאמר לא יוסיף להכותו אם הזהירה תורה מלהוסיף בהכאת החוטא קל וחומר למכה את הצדיק:

It is forbidden for a person to injure anyone, neither his own self nor another person. Not only a person who causes an injury, but anyone who strikes in strife an upright Jewish person, whether a minor or an adult, whether a man or a woman, violates a negative commandment, as Deuteronomy 25:3 states: "Do not continue... to flog him." One may conclude that if the Torah adjures us against adding to the blows due a sinner, surely this prohibition applies with regard to striking a righteous person.

אפילו להגביה ידו על חבירו אסור וכל המגביה ידו על חבירו אע"פ שלא הכהו הרי זה רשע:

It is even forbidden to raise up one's hand against a colleague. Whoever raises a hand against a colleague, even though he does not hit him, is a wicked person.

The Sources

1) Midras Tanchuma

Midrash Tanchuma (Korach 8)

- אַרְבַּעָה נִקְרְאוּ רָשָׁעִים, אֵלֵינוּ הֵן: Four [types of people] are called wicked:
- הַפּוֹשֵׁט יָדוֹ לְחֵבְרוֹ לְהַכּוֹתוֹ, אִף עַל פִּי שְׂלֵא הֵבְהוּ, נִקְרָא רָשָׁע, שֶׁנֶּאֱמַר: וַיֹּאמֶר לְרָשָׁע לָמָּה תִּכֶּה רֵעִיד (שְׁמוֹת ב, יג). הַכִּיתָ לֹא נֶאֱמַר, אֲלֵא תִּכֶּה. The one who extends his hand against his companion to strike him. Even though he did not [actually] strike him, he is called wicked, as stated (in Exod. 2:13), "so he said to the wicked one, 'Why would you strike your comrade?'" "Did you strike," is not stated here, but "would you strike."
- וְהַלֹּוֹה וְאֵינוּ מְשַׁלֵּם... The one who borrows and does not repay...
- וְכִי שֵׂישׁ בּוֹ עֲזוֹת פָּנִים וְאֵינוּ מִתְבַּיֵּשׁ לְפָנֵי כִי שְׁגָדוֹל מִמֶּנּוּ... The one who shows an audacious face and does not feel shame from someone greater than himself...
- וְכִי שֶׁהוּא בֶּעַל מַחְלָקָת... And the one who is the author of dissension

2) Gemarah

Gemarah, Sanhedrin 58b

- אמר ריש לקיש: Resh Lakish said:
- הַמְגַבֵּי יָדוֹ עַל חֵבְרוֹ אַע"פ שֶׁלֹא הִכּוֹה נִקְרָא רָשָׁע, He who lifts his hand against his neighbor, even if he did not smite him, is called a wicked man,
- שֶׁנֶּאֱמַר "וַיֹּאמֶר לְרָשָׁע לָמָּה תִּכֶּה רֵעִיד" - אַע"פ לָמָּה הִכִּיתָ לֹא נֶאֱמַר אֲלֵא לָמָּה תִּכֶּה, אַע"פ שֶׁלֹא הִכּוֹה נִקְרָא רָשָׁע. as it is written, "And he said to the wicked one, 'Why are you going to strike your friend?'" - "Why have you struck" is not said, but "Why are you going to strike", though he had not smitten him yet, he was termed a wicked man.

Pointing out the difference

2 ways to understand the prohibition of hitting another person:

	1	2
PERSPECTIVE	The one being hit	The one hitting
LIFTING A HAND	The beginning of hitting	A forbidden act in it of itself

	1	2
מצד הפועל	מצד הנפעל	הגדרת איסור הכאה
עצם הגבהת היד על חברו היא פעולה אסורה	התחלת הפעולה של הכאת חברו	הגדרת איסור הגבהת יד

(Note: see Rashi)

Isur Derabanan or Deoreisa

1) Ramabam & Sefer Hachinuch

Sefer Hachinuch, 595

וחכמים ז"ל מנעו אותנו אפילו מלרמוז להכות ואמרו כל המגבי' ידו על חברו להכותו נקרא רשע שנאמר ויאמר לרשע למה תכה רעד The sages, may their memory be blessed, prevented us from even hinting to strike. They said (Sanhedrin 58b), "Anyone who raises his hand against his fellow to hit him is called an evildoer, as it states (Exodus 2:13), 'and he said to the evildoer, "Why do you strike your fellow?"'

2) Beis Yosef

Beis Yosef, Choshen Mishpat, Siman 34:4

ואם המגבי' יד על חברו אינו לוקה צ"ל דהעובר על ל"ת שאין בו מלקות פסול מדרבנן, ואע"פ שמדברי הרמב"ם ורבינו נראה שאינו פסול מדרבנן אלא העובר על דברי רבנן, משמע דכ"ש הוא לעובר על ד"ת שאין בהם מלקות.

The Source

3) Midrash Rabbah

Midrash, Shemos Rabbah (1:29)

ויאמר לרשע למה תכה רעד, הכית לא נאמר אלא תכה, "And he said to the wicked one, "Why are you going to strike your friend?" - "Why have you struck" is not said, but "Why are you going to strike",

מכאן שמשעה שאדם מרים ידו להכות חברו אף על פי שלא הכהו נקרא רשע. From here we learn that from the moment a person lifts his hand to strike a fellow man, though he may not actually strike him, is designated a wicked man.

The Explanation:

Torah revealed that lifting a hand is the beginning of hitting

Nefesh Hahalacha

The purpose of a hand

Gemarah, Kidushin 82b

אני נבראתי לשמש את קוני... I was created to serve my Maker!...

Dasan & Aviram:

The embodiment of this concept

וַיֵּרְאוּ שׁוֹטְרֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן נֹצְבִים לְקִרְיַת־פַּרְעֹה
לֹא־תִגְרַעוּ מִלְּבַנְיֹתְכֶם דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ:
וַיִּפְגְּעוּ אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן נֹצְבִים לְקִרְיַת־פַּרְעֹה:
וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם יְיָ ה' עֲלֵיכֶם וַיִּשְׁפֹּט אֲשֶׁר
הִבְאִשְׁתֶּם אֶת־רֵיחֵנוּ בְּעֵינֵי פַרְעֹה וּבְעֵינֵי
עַבְדָּיו לְתִת־חֶרֶב בְּיָדָם לְהַרְגֵנוּ:

The officers of the children of Israel saw them in distress, saying, "Do not reduce [the number] of your bricks, the requirement of each day in its day."
They met Moses and Aaron standing before them when they came out from Pharaoh's presence.
And they said to them, "May the Lord look upon you and judge, for you have brought us into foul odor in the eyes of Pharaoh and in the eyes of his servants, to place a sword into their hand[s] to kill us."

Rashi

ויפגעו: They met:
אנשים מישראל את משה ואת אהרן וגו'.
ורבותינו דרשו כל נצים ונצבים דתן ואבירם
היו, שנאמר בהם יצאו נצבים:
Men of Israel [met] Moses and Aaron, etc. Our Rabbis expounded: Every [instance of] נצים, quarreling, and נצבים, standing, is a reference to Dathan and Abiram, about whom it is said: "came out and stood upright" (Num. 16:27).